

Jan Bińczycki

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie

POTĘŻNY PRZYCZYNEK

Zbigniew Bieniasz, *Lolek Złotempisany. Przyczynek do biografii Jana Pawła II*,
Wadowice, Towarzystwo Miłośników Ziemi
Wadowickiej, 2020, 543 s.

Wydawać by się mogło, że wszelkie tematy związane z życiem i działalnością św. Jana Pawła II, dzieje jego współpracowników, przyjaciół i rodziny zostały już opisane ze wszelkich perspektyw i na każdy możliwy sposób. Otóż nie, przynajmniej do niedawna. Istotne luki uzupełnia monumentalna praca Zbigniewa Bieniasza *Lolek Złotempisany. Przyczynek do biografii Jana Pawła II*. Po ten bogato ilustrowany, opasły tom warto sięgnąć nie tylko ze względu na jego wymiary.

Zachowując niezbędną recenzentowi neutralność wobec kultu postaci Karola Wojtyły i rozmaitych jego przejawów (od uprawomocnionych przez Kościół katolicki po spontaniczne i oddolne), pozwolę sobie wymienić powody, dla których praca Bieniasza zasługuje na uznanie i lekturę. Kilka pierwszych komplementów będzie się mieścić w zakreślonych rygorach obiektywizmu, ostatni ma charakter emocjonalny.

Podejmując się oceny *Lolka Złotempisanego* przede wszystkim należy zwrócić uwagę na jakość oraz różnorodność zgromadzonego materiału i benedyktyńską wręcz pracę autora, który latami gromadził informacje archiwalne i zapisywał ustne świadectwa oraz realizował liczne kwerendy. Efektem tych wysiłków jest zestaw informacji, których próżno szukać w wielu innych opracowaniach, zwłaszcza tych o charakterze popularyzatorskim, służącym umacnianiu kultu świętego z Wadowic.

Autor skupił się na młodzieńczych latach Karola Wojtyły i jego dziejach rodzinnych. Trudno oprzeć się wrażeniu, że te wątki biografii papieża są mniej znane, że „załatwia się” je kilkoma wytartymi kliszami. Praca Bieniasza zawiera nie tylko dokładny portret młodych lat bohatera, ale i bogate tło społeczne, rodzinne, kulturalne i historyczne. Dzięki temu *Lolka Złotempisanego* można polecić czytelnikom i czytelniczkom niekoniecznie zainteresowanym drobiazgowym poznawaniem losów głównego bohatera, ale też tym, których interesuje historia Wadowic i Małopolski. Do takiej

materiały

lektury zachęca już sam tytuł nawiązujący do twórczości innego ważnego dla historii Polski wadowiczanina – poety i prozaika Emila Zegadłowicza, którego Karol Wojtyła miał okazję poznać w młodości.

Bieniasz podąża tropem pokolenia rówieśników Karola Wojtyły (w tym własnych krewnych). To zresztą jeden z celów autora, który zdradza i uwypukla w dedykacji: *Mojemu Ojcu, Jego przyjaciółom i całemu pokoleniu Karola Wojtyły, dla uszanowania ich młodości – treść poświęcam*. Realizację tego zamiaru wzmacnia dołączony do publikacji zestaw nagrań, w których rozmawia ze świadkami historii. Pozbawione redakcyjnej obróbki pozwalają zachować indywidualne elementy stylu mówienia rozmówczyń i rozmówców.

Istotne znaczenie mają również szata edytorska i warstwa ilustracyjna. Choć mogą budzić pewne zastrzeżenia estetyczne (takie projektowanie uchodzi już niemal za styl retro), to udało się uzyskać wysoką czytelność tekstu oraz ilustracji, harmonijnie połączyć dwie narracje: tekstową i wizualną.

I wreszcie: jeśli istnieje etos właściwy badaczom – regionalistom, to dzieło Bieniasza jest jego wzorcową realizacją. Obrął strategię systematycznej, wytrwałej pracy służącej realizacji celów merytorycznych. Bez oglądania się na modne reportażowe, czy popularyzatorskie trendy stworzył książkę hermetyczną, niszową, prawdopodobnie (niestety) zupełnie niekomercyjną.

Ta monumentalna praca zdaje się być ukoronowaniem dotychczasowej działalności autora. Zbigniew Bieniasz jest pedagogiem, przewodnikiem górskim, autorem piosenek oraz regionalistą. W dotychczasowej twórczości biograficznej zajmował się między innymi śpiewaczką Adą Sari oraz Karolem Wojtyłą. Monumentalną biografią najśłynniejszego obywatela Wadowic nie tylko uzupełnił poświęconą mu bibliografię, ale jednocześnie odmalował złożony, wielobarwny pejzaż jego (i własnej) małej ojczyzny.